

LEWIS CARROLL

ALICE IMEDEMAAL

ALICE PEEGLITAGUSEL MAAL
JA MIDA TA SEAL NÄGI

Lewis Carroll
ALICE IMEDEMAAL
Tõlgitud väljaandest:
Lewis Carroll
Alice's Adventures in Wonderland
Progress Publishers
Moscow 1967
Lewis Carroll

Esmatrükk eesti keeles 1971
Tõlkinud Jaan Kross

© Jaan Kross ja Tänapäev, 2008

ALICE PEEGLITAGUSEL MAAL
JA MIDA TA SEAL NÄGI
Tõlgitud väljaandest:
Lewis Carroll
Through the Looking-Glass and What Alice Found There
Macmillan and Co, London 1898.
Esmatrükk eesti keeles 1993, parandatud väljaanne 2008.
Luuletused tõlkinud Tuuli Kaalep ja Risto Järv
Pildid joonistanud John Tenniel
Toimetanud Tuuli Rehema
Kujundanud Julius Sommer

© Risto Järv ja Tänapäev 2008

ISBN 978-9985-62-712-9

Trükitud Tallinna Raamatutrükikojas

LEWIS CARROLL

ALICE
IMEDEMAAL

ALICE
PEEGLITAGUSEL
MAAL

JA
MIDA TA SEAL NÄGI



ALICE IMEDEMAAL

SISUKORD

<i>Sissejuhatus</i>	9
1. <i>Küülikuanguust alla</i>	13
2. <i>Pisaratetiik</i>	24
3. <i>Kihutusjooks ja jutiga jutt</i>	35
4. <i>Küülik saadab sisse pisikese Billi</i>	45
5. <i>Tõugu nõuanne</i>	59
6. <i>Pörsas ja pipar</i>	72
7. <i>Jabur teelaudkond</i>	87
8. <i>Kuningaemanda kroketiväljak</i>	100
9. <i>Valekilpkonna lugu</i>	114
10. <i>Merivähikadrill</i>	128
11. <i>Kes varastas tordid?</i>	140
12. <i>Alice'i tunnistus</i>	151

ALICE
PEEGLITAGUSEL MAAL
JA MIDA TA SEAL NÄGI

SISUKORD

<i>Autori eessõna</i>	169
1. <i>Peeglitagune maja</i>	173
2. <i>Rääkivate lillede aed</i>	193
3. <i>Peeglitaguse maa putukad</i>	209
4. <i>Kiigajon ja Käägajon</i>	225
5. <i>Vill ja vesi</i>	245
6. <i>Kuugel-Muugel</i>	263
7. <i>Lõvi ja Üksarv</i>	281
8. <i>„...selle mõtlesin ma ise välja”</i>	298
9. <i>Kuninganna Alice</i>	321
10. <i>Sakutamine</i>	344
11. <i>Ärkamine</i>	345
12. <i>Kelle uni see siis oli?</i>	346

ALICE IMEDEMAAL

Tõlkinud Jaan Kross

Sissejuhatus

On pealelõuna kuldne tund,
meil jõude kulgeb tee,
Me kahel aerul väiksed käed,
paat liugleb üle vee.
Meid väikestel kätel juhtida
on püüd, pelk püüd on see.

Õel kolmik! Jutt nõnda – nüüd,
kui rauguses ei kulge
teps jutulaev, sest hingeõhk
ei tõsta udusulge!
Ent kus on koos kolm nõudvat häält,
üks tõrkuda ei julge.

Ju Prima käsib võidukalt:
„Nüüd algust teeb see mees seal!”
Secunda leebelt loodab, et
„ka mõttetust on sees seal...”
Ja rohkem Tertia¹ katkestab
meid kui on piisku vees seal...

Ja siis – koos unelapsega
nad läbi võlumaa
on teel – ja loomad räägivad
ja lahked linnud ka.
Nad kuulavad pool-uskudes,
sest teisiti ei saa.

Kui vaibub jutt ja tuhmuvad
fantaasia kirjud rüüd
ning jutumehel väsinul
vait jääda nüüd on püüd:
„Järg teine kord...” – „*On* teine kord!”
siis rõkkab rõõmus hüüd...

¹ *Prima, Secunda, Tertia* (ladina keeles: esimene, teine, kolmas) – mõeldud on kolme väikest tüdrukut, autori sõbra tütreid, kelle innustusel Alice'i lood sündisid.

Nii sündis lugu Imemaast.
Ükshaaval ritta nii
ta veidrad lood said tapitud.
Sai punkti viimne i.
Ja loojuv päev eks koju nüüd
me rõõmsa salga vii.

Alice – need lapsemeelsed lood
mult võta, ole hea,
ja mälestuste salapael
neid õrnalt hoidma sea
kui õit, mis palverändur tõi
kust-kaugelt maalt, ei tea.

1

Küülikuaugust alla

Alice oli juba õige tüdinud istumast tegevusetult õe kõrval jõepervel. Korra või teise oli ta kiiganud raamatusse, mida õde luges, kuid selles polnud ei pilte ega tegelaste kõnelusi, ja Alice mõtles: „Mis kasu on raamatust, kus pole ei pilte ega kõnelusi?”

Nüüd ta siis arutas (nii hästi-halvasti kui suutis, sest päeva kuumus tegi ta kangesti uniseks ja roiuks), kas lõbu, mida saaks karikakrapärja punumisest, kaaluks üles püstitõusmise ja karikakarde noppimise vaeva – kui äkitselt jooksis üsna ta juurest mööda valge roosa-silmaline küülik.

Ega selles polnudki midagi nii *väga* imelikku. Ja Alice'i meelest polnud seegi nii *väga* veider, et küülik omaette pomises: „Oi heldeke, oi heldeke, ma jään hiljaks!” (Kui Alice hiljem selle peale mõtles, sai ta aru, et oleks pidanud seda imeks panema, aga siis tundus see

olevat täitsa loomulik.) Ent kui küülik koguni *võttis vestitaskust kella*, heitis sellele pilgu ja ruttas edasi, siis hüppas Alice jalule, sest talle sähvatas meelde, et ta polnud veel kunagi näinud küülikut, kel olnuks vestitasku – või kell, mida vestitaskust välja võetakse. Ning Alice jooksis uudishimu-uhal üle põllu küülikule järele ja jõudis veel parajasti näha, kuidas küülik volksas põõsastara all suurde küülikuauku.

Alice hüppas ta kannul august sisse, hetkegi kaalumata, kuidas ta küll sealt jälle välja saab.

Küülikuauk läks tüki maad otse edasi nagu tunnel ja pöördus siis järsku alla, nii järsku, et Alice'il polnud mahti peatumisele mõeldagi, kui ta juba tundis end langevat just nagu väga sügavasse kaevu. Ei tea, kas kaev oli väga sügav või langes Alice väga aeglaselt, kuid langedes oli tal küllalt aega ümber vaadata ja kummastada, mis küll järgmiseks juhtub. Esmalt püüdis ta alla vaadata ja selgust saada, mis teda ootab, aga oli liiga pime, et midagi näha. Siis silmitses ta kaevu seinu ja märkas, et need olid täis lauanõudekappe ja raamaturiiuleid. Siin-seal nägi ta konksu otsa riputatud kaarte ja pilte. Ühelt riiulilt haaras ta mööda libisedes purgi kaasa; selle sildil seisis „APELSINIMARMELAAD”, aga Alice'i suureks pettumuseks oli purk tühi. Ta ei tihanud purki käest pillata, kartes, et see võib all kellegi surnuks



kopsata, ning tal õnnestus panna see puhvetisse, millest ta mööda langes.

„Tõsijutt,” mõtles Alice, „pärast niisugust kukkumist pole trepist allaveeremine mitte kui midagi. Ja kui vahvaks mind kodus kõik pidama hakkavad! Ei, ma mitte ei kõssaksi, kui ma ka maja katusele alla kukuksin.” (Mis väga tõenäoliselt oli tõesti tõsi.)

Alla, alla, alla. Kas see langemine ei lõpe siis *iiial* ära?” Ei tea, kui mitu miili ma olen selle ajaga langenud?” arutas Alice valjusti. „Nüüd ma hakkan vist juba maa-keri keskpunkti lähedale jõudma. Oot-oot – minu arust peab see olema oma neli tuhat miili alla.” (Sest vaadake, Alice oli koolitundides õppinud mõningaid sedasorti asju, ja kuigi kedagi polnud teda kuulamas, ei teinud ometi paha neid harjutuseks korrata.) „Jah, see on ligikaudu õige kaugus – aga võta kinni, missugusele laiuusele või pikkusele ma olen jõudnud?” (Alice’il polnud küll kõige udusematki aimu, mis asi see pikkus või laius on, aga tema meelest olid need kenad kõlavad sõnad lausuda.)

Siis alustas ta taas. „Ei tea, kas ma kukun õige otse *läbi* maa?! Küll on naljakas niisuguste inimeste hulgas välja tulla, kes käivad ringi, pea alaspidi! Need on vist antipaadid...” (ta oli väga rõõmus, et seekord kedagi kuulamas polnud, sest see ei kõlanud üldse õige sõna moodi), „aga ma pean nendelt küsima, mis on nende maa nimi, eks ole. Vabandage, proua, kas see on siin Uus-Meremaa või Austraalia?” Ning ta püüdis kõneledes nixu teha – kujutlege nixutamist, kui te ise langete läbi õhu! (Kas arvate, et tuleksite sellega toime?) „Ja mis nõmedaks väikeseks tüdrukuks ta mind mu küsimuse pärast peab! Ei, küsida küll ei kõlba! Ehk näen seda kuskil seal kirjapandud kujul.”

Alla, alla, alla. Midagi muud polnud teha ja Alice hakkas varsti jälle rääkima. „Dinah tunneb minust õhtul väga suurt puudust, selge see.” (Dinah oli kass.) „Ma loodan, et tema piimatass tuleb neil õhtusöögi ajal meelde. Mu kallid Dinah! Tahaksin, et oleksid minuga koos siin all! Kardan küll, et hiiri õhus ei ole, aga sa võiksid ju püüda mõne nahkhiire, ja see on, tead sa, kangesti hiire moodi. Aga kas kassid nahkhiiri söövad?” Nüüd hakkas Alice üpris uniseks jääma ja heietas endamisi läbi poolune: „Kas kassid nahkhiiri söövad? Kas kassid nahkhiiri söövad?” ja mõned korrad: „Kas nahkhiired kasse söövad?”, sest eks ole lugu ju nii, et kuna ta kummalegi küsimusele vastata ei mõistnud, polnudki eriti tähtis, kumba pidi ta küsis. Ta tundis, et jääb tukkuma, ja hakkas just unes nägema, et jalutab Dinah’ga käsikäes ja küsib talt ülitõsiselt: „Kuule, Dinah, ütle mulle tõtt: oled sa kunagi nahkhiirt söönud?”, kui ta äkki müts! ja põnts! maandus okste ja kuivade lehtede hunnikule ja langemine oli läbi.

Alice ei saanud põrmugi haiget ja hüppas silmapilk jalule. Ta vaatas üles, kuid pea kohal oli täiesti pime. Eespool avanes uus pikk käik, ja valge küülik, kes ruttas seda mööda edasi, oli veel nähtaval. Polnud hetkegi kaotada; Alice pani käiku mööda minema kui tuul ja jõudis veel kuulda, kuidas küülik ümber nurga pöörates ohkis: „Oh mu kõrvad ja karvad, kui hiljaks ma

jään!” Alice oli lausa küüliku kannul, kui see ümber nurga pööras, aga samas polnud küülikut enam näha. Ta leidis enda pikast madalast hallist, mida valgustas rida laest rippuvaid lampe.

Ümberringi olid hallil ukсед, aga kõik olid lukus, ja kui Alice oli läinud üht seinaveert pidi edasi ja tulnud teist veert pidi tagasi ning katsunud iga ust, kõndis ta nõutult keset ruumi, meel mures, et kuidas ta siit üldse veel välja saab. Äkitselt märkas ta väikest kolmejalget lauda, mis oli üleni paksust klaasist. Laual polnud midagi muud kui tilluke kuldne võti ning Alice’ile turgatas pähe, et see võiks olla mõne halliukse oma. Kuid oh häda: kas olid lukud liiga suured või oli võti liiga väike, igatahes ei avanud see neist mitte ühtki. Teisel ringkäigul aga sattus Alice madalale eesriidele, mida ta enne polnud märganud, ja selle taga oli väike uks, toll¹ viisteist kõrge. Alice proovis väikest kuldvõtit lukuauku ja ta suureks rõõmuks see sobis!

Alice avas ukse ja leidis, et uks viis väikesesse koridori, mis polnud rotiaugust palju laiem. Ta põlvitas ja vaatas piki koridori kõige kaunimasse aeda, mida iial nähtud. Oh, kuidas ta oleks tahtnud pääseda siit pimedast hallist välja ja kõndida nonde kirevate lillepeenarde ja jahedate purskkaevude vahel, kuid isegi ta pea ei

¹ Toll – inglise pikkusmõõt; võrdub 2,5 sentimeetriga.

mahtunud ukseavast sisse. „Ja isegi kui ma oma pea sealt läbi saaksin,” mõtles vaene Alice, „oleks sellest ilma õlgadeta vähe kasu. Oh, kuidas ma tahaksin, et saaksin enda kokku panna nagu pikksilma! Ma usun, et tuleks sellega toime, kui ma ainult teaksin, kuidas alustada.” Sest, vaadake, äsja oli juhtunud nii palju imelikku, et Alice pidas veel ainult väga väheseid asju tõeliselt võimatuks.

